

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Teoria i filozofia języka
	angielskim	Theory and Philosophy of Language

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE KSZTALCENIA

1.1. Dyscyplina/sekcja	Językoznawstwo
1.2. Forma kształcenia	Stacjonarna
1.3. Poziom kształcenia	Szkoła Doktorska
1.4. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	Prof. dr hab. Marek Ruszkowski
1.5. Kontakt	marek.ruszkowski@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Przynależność do modułu	Przedmiot dziedzinowy w sekcji
2.2. Język wykładowy	Język polski
2.3. Wymagania wstępne*	Wiedza o języku na poziomie szkoły średniej

3. SZCZEGÓLOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	Wykład; ćwiczenia	
3.2. Liczba godzin	Wykład – 15 godz.; ćwiczenia – 20 godzin	
3.3. Miejsce realizacji zajęć	Zajęcia w pomieszczeniu dydaktycznym UJK lub zajęcia zdalne	
3.4. Forma zaliczenia zajęć	Egzamin; zaliczenie z oceną	
3.5. Metody dydaktyczne	wykład praca z tekstem prezentacje	
3.6. Wykaz literatury	podstawowa	<ol style="list-style-type: none"> Przewodnik po filozofii języka, red. J. Odrowąż-Sypniewska, Kraków 2016. B. Stanosz, 10 wykładów z filozofii języka, Warszawa 1991. I. Bobrowski, Językoznawstwo racjonalne. Z zagadnień teorii językoznawczej i metodologii opisów gramatycznych, Kraków 1993. I. Bobrowski, Zaproszenie do językoznawstwa, Kraków 1998. A. Majewicz, Języki świata i ich klasyfikowanie, Warszawa 1989. R. Hammerl, J. Sambor, O statystycznych prawach językowych, Warszawa 1993.
	uzupełniająca	<ol style="list-style-type: none"> Grobler A., Metodologia nauk, Kraków 2006. J. Such, M. Szcześniak, Filozofia nauki, Poznań 1997. M. Heller, Filozofia nauki. Wprowadzenie, Kraków 2009. Grucza F., Zagadnienia metalingwistyki, Warszawa 1983. Polański K. (red.), Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, Wrocław-Warszawa-Kraków 1993. Perlin J., Metodologia językoznawstwa diachronicznego, Warszawa 2004. Stalmaszczyk P. (red.), Metodologie językoznawstwa – podstawy teoretyczne, Łódź 2006. Stalmaszczyk P. (red.), Metodologie językoznawstwa – filozoficzne i empiryczne problemy w analizie języka, Łódź 2010.

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)

C1- Nabycie przez studenta systemowej wiedzy o filozofii nauki i metodologii nauk, ich miejscu w systemie wiedzy humanistycznej, strukturze i funkcjach.
C2- Uogólnienie wiedzy z zakresu językoznawstwa teoretycznego na szerokim tle semiotyki, filozofii, psychologii i socjologii języka.
C3- Poglębnienie wiedzy o metodologii badań lingwistycznych oraz historii myśli teoretyczno-metodologicznej w zakresie językoznawstwa.
C4 - Wdrożenie podstaw refleksji metodologicznej w zakresie badań różnego typu.

C5- Szczegółowe zapoznanie się ze specyfiką poszczególnych metod badań językoznawczych.
 C6 – Przygotowanie metodologiczne do samodzielnego przeprowadzenia badań językoznawczych.

4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykład

1. Filozoficzne i metodologiczne rozumienie pojęć „język”, „mowa”, „tekst”, „dyskurs”. Sposoby definiowania języka. Ontologia, epistemologia i metodologia badań językoznawczych.
2. Rozwój metodologii językoznawstwa (związki językoznawstwa z filozofią, filologią, psychologią, socjologią, semiotyką). Przedmiot i zadania językoznawstwa w różnych ujęciach metodologicznych.
3. Metodologiczne kierunki w językoznawstwie. Lingwistyczne teorie i koncepcje.
4. Relacje pomiędzy nurtami metodologicznymi a koncepcjami filozoficznymi. Współczesne tendencje w lingwistyce na tle rozwoju nauk o człowieku i społeczeństwie.
5. Metodologiczne problemy języka w jego stosunku do rzeczywistości, psychiki ludzkiej, społeczeństwa, kultury. Ontologia i typy znaków. Różne podejścia w badaniach fonologicznych, gramatycznych, semantycznych, stylistycznych.
6. Epistemologia językoznawcza. Problemy prawdy i poznania w lingwistyce.
7. Podstawy i aspekty badań językoznawczych. Ilość i jakość w badaniach językoznawczych. Relacja lingwistycznej teorii i językowego faktu.

Ćwiczenia

1. Gatunki wiedzy ludzkiej.
2. Typy nauk i ich klasyfikacja.
3. Miejsce językoznawstwa w strukturze nauki.
4. Metalingwistyka jako refleksja nad sposobami uprawiania językoznawstwa.
5. Paradygmaty nauki i paradygmaty językoznawcze.
6. Metody badań lingwistycznych.
7. Języki świata i uniwersalia językowe.

4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

efekt	Doktorant, który zaliczył przedmiot	Odniesienie efektów uczenia się do: uniwersalnych charakterystyk dla poziomu 8 PRK	Odniesienie efektów uczenia się do: charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 8 PRK
w zakresie WIEDZY:			
SD_W01	Posiada usystematyzowaną wiedzę na temat doświadczenia językowego człowieka, znaczenia jego badania metodologicznego w naukach humanistycznych, określa miejsce i rolę metodologii lingwistycznej w systemie nauk humanistycznych, jest w stanie twórczo stosować metodologię w działalności badawczej.	P8U_W	P8S_WG
SD_W02	Samodzielnie określa istotę i cechy poszczególnych metod badania lingwistycznego, ma całościową usystematyzowaną wiedzę metodologiczną (ontologiczną, epistemologiczną i metodologiczną), wiedzę teoretyczną w zakresie językoznawstwa oraz wiedzę o ośrodkach i szkołach badawczych.	P8U_W	P8S_WG
SD_W03	Objaśnia różnice między poszczególnymi szkołami i nurtami lingwistycznymi poprzez odniesienie do ich	P8U_W	P8S_WG

	zasad metodologicznych oraz określenie właściwych im metod badawczych.		
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:			
SD_U01	Określa istotę metodologiczną badanego tekstu lingwistycznego, ocenia słuszność i poprawność stosowania różnych metod analizy lingwistycznej, posiada zaawansowane umiejętności badawcze.	P8U_U	P8S_UW
SD_U02	Ocenia metodologiczne cechy poszczególnych teoretycznych postulatów językoznawczych, zestawia i rozróżnia analizy językoznawcze dokonane z różnych pozycji filozoficznych, teoretycznych i metodologicznych, posiada zaawansowane umiejętności dokumentowania wyników prac badawczych.	P8U_U	P8S_UW
SD_U03	Samodzielnie wybiera metody badań lingwistycznych w zależności od materiału językowego i celu poznawczego, posiada umiejętność argumentowania i formułowania własnych oryginalnych poglądów.	P8U_U	P8S_UU
w zakresie KOMPETENCJI SPOLECZNYCH:			
SD_K01	Jest świadomy zróżnicowania nauki o języku pod względem metodologicznym, samodzielnie określa się pod względem metodologicznym, ma świadomość poziomu własnych kompetencji badawczych.	P8U_U	P8S_KK
SD_K02	Krytycznie ocenia badania językoznawcze z perspektywy metodologicznej, potrafi zastosować wiedzę metodologiczną w pracy zawodowej, wykazuje kreatywność w poszukiwaniu nowych obszarów badań.	P8U_U	P8S_KK
SD_K03	Jest wrażliwy na dogmatyzm naukowy spowodowany ignorowaniem wiedzy metodologicznej i teoretycznej, dba o wysoki poziom kultury naukowej w środowisku społecznym, ma świadomość przynależności do wspólnoty naukowej.	P8U_U	P8S_KO

4.4. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
-------------	-------	-----------------

wykład (W)	3	Wykazuje wiedzę w stopniu podstawowym, ma istotne luki w umiejętnościach i kompetencjach. 51-60 % powierzonych doktorantowi prawidłowo wykonanych zadań.
	3,5	Wykazuje wiedzę w stopniu podstawowym lub średnio zaawansowanym, ma luki w umiejętnościach i kompetencjach. 61-70 % powierzonych doktorantowi prawidłowo wykonanych zadań.
	4	Wykazuje wszystkie efekty kształcenia w stopniu podstawowym. 71-80 % powierzonych doktorantowi prawidłowo wykonanych zadań.
	4,5	Wykazuje wszystkie efekty kształcenia w stopniu średnio zaawansowanym. 81-90 % powierzonych doktorantowi prawidłowo wykonanych zadań.
	5	Wykazuje wszystkie efekty kształcenia w stopniu zaawansowanym. 91-100 % powierzonych doktorantowi prawidłowo wykonanych zadań.
ćwiczenia (C)*	3	Wykazuje wiedzę w stopniu podstawowym, ma istotne luki w umiejętnościach i kompetencjach. 51-60 % powierzonych doktorantowi prawidłowo wykonanych zadań.
	3,5	Wykazuje wiedzę w stopniu podstawowym lub średnio zaawansowanym, ma luki w umiejętnościach i kompetencjach. 61-70 % powierzonych doktorantowi prawidłowo wykonanych zadań.
	4	Wykazuje wszystkie efekty kształcenia w stopniu podstawowym. 71-80 % powierzonych doktorantowi prawidłowo wykonanych zadań.
	4,5	Wykazuje wszystkie efekty kształcenia w stopniu średnio zaawansowanym. 81-90 % powierzonych doktorantowi prawidłowo wykonanych zadań.
	5	Wykazuje wszystkie efekty kształcenia w stopniu zaawansowanym. 91-100 % powierzonych doktorantowi prawidłowo wykonanych zadań.
inne (...)*	3	
	3,5	
	4	
	4,5	
	5	

Przyjmuję do realizacji

09.10.2020 *Krzysztof Runkowski*